

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 226. — ŠTEV. 226.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 27, 1922. — SREDA, 27. SEPTEMBRA 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KEMAL PAŠA NOČE NIČ POPUSTITI

Pripravljen je pogajati se, a noče ustaviti armade. — Zahteva sovdeležbo Rusije. — Turška kavalarija je zasedla Kum Kalesi, ključ do Dardanel. — V slučaju, da bi Kemalisti zasedli Carigrad, bi Grki požgali vso svojo lastnino.

Pribočnik Kemal paše j objavil, da privoljuje Turčija v mirovna pogajanja pod pogojem, da ne bo treba turškim nacionalistom ustaviti svojih vojaških operacij in da se povabi na konferenco tudi Rusijo.

Turška kavalarija je zasedla Kum Kalesi, ob vhodu v Dardanele in tudi Eren Reui ob ožinah, deset milj od angleških pozicij pri Čanaku. Angleška sila stoji med Turki in Čanakom.

Rusija je posvarila silo, da je ne smejo izpustiti iz pogajanj glede bližnje-iztočnih vprašanj.

Carigrad, Turčija, 26. sept. — Odgovor turške nacionalistične vlade na zavezniško mirovno poslanico je bil zavržen ter obsega sprejem pogojev, katere je določila pariška konferenca, soglasno z Essad bejem, pribočnikom Mustafa Kemal paše, ki je došel semkaj iz Smirne.

Nacionalisti pa ustrajajo pri svoji pravici, da smejo nadaljevati s svojimi vojaškimi operacijami tekom napredovanja konferenec ter zahtevajo nadalje, da se dovoli pristop na konferenco vsem zavezniškim angorske vlade, vključno Rusijo, Perzijo in Bolgarsko.

Konferenca glede premirja se bo vršila v Mudaniji krog 2. oktobra.

To je bilo sklenjeno na seji zavezniških visokih komisarjev, ki se je vršila tukaj včeraj popoldne. Podadmiral Bristol, ameriški komisar, se ni vdeležil te seje, vendar pa domnevajo splošno, da bodo imele Združene države svojega opazovalca na mirovni konferenci.

Istočasno zasedanjem Eren Reui-a so se turški nacionalisti tudi polastili Kum Kalesija, ob njuju Dardanel. Okupacijska sila obstaja iz kavalarije.

Zasedanje teh dveh krajev predstavlja kršenje nevtralnega ozemlja od Dardanelah. Oba kraja ležita ob ožini in sicer Eren Reui med Kum Kalesijem in Čanakom, ki je v rokah angleških sil.

Kemalisti imajo cel kavalarijski zbor pri Adramiti, petdeset milj južno-iztočno od Čanaka.

Kemalisti so neoficijsko naprosili zavezniške, naj jim dovolijo transportirati čete z azijske na evropsko stran s pomočjo pontonskih mostov. Če bodo zavezniški to dovolili, bo prekaženje ožin na ta način kaj lahko izvršeno, kajti najkrajša razdalja med obema bregovima znaša manj kot eno miljo, namreč osemsto jardov na najnižji točki.

Hamid bej, prejšnji generalni guverner Cilicije, je bil imenovan generalni komisarjem nacionalistične vlade pri kalifatu v Carigradu. To pomenja baje, da bo kmalu resigniral čeli štambulski kabinet in da bo prišel s tem tudi konec dvojne vlade.

Grški prebivalci Carigrada so strašno vznemirjeni vpršiči možnega zasedanja glavnega mesta po turških nacionalistih. Številni se boje ponovitve masakrov kot so se završili v Smirni.

Če bodo zavzeli kemalisti Carigrad ter nas napadli, — je rekel neki odlični Grk, eksekutivni uradnik neke ameriške korporacije, — bomo požgali svojo hišo predno bomo zbežali ter ne bomo pustili niti za cent vrednosti lastnine.

Turška invazija, brez zadržujočega upliva zavezniških sil, bo imela veliko bolj strašno posledico kot pa je bil naval na Smirno. Krščanske manjšine, katere so zavezniški na tako podoben način pustili na cedilu, bodo zopet rešile evropsko krščanstvo s

NEMČIJI PRETI

JAKO HUDA ZIMA

Nemčiji prete izgrede in neredi, katerih ne bo mogla omiliti nobena reparacijska komisija.

Berlin, Nemčija, 26. sept. — Nemčiji prete tekom naslednje zime izgrede in resni neredi radi splošne lakote, katere ne bodo mogle omiliti reparacijske koncesije in tudi ne finančni napori vlade, — soglasno z mnenjem nemških državnikov in podjetnikov. Radi pomanjkanja kredita so številni tvorničarji že zmanjšali obseg svojega proizvoda ter vsled tega tudi skrčili število svojih uslužbencev. Domače cene so se pričele blizati višini svetovnega trga in to je nekoliko izboljšalo položaj. Ker pa ima dežela nezadostno zalogo surovin, ni najti vsled tega nikake primerne lestvice za cene. Številne stvari so že tako drage, da so postale naravnost nedosegljive za navaden narod, ki konsumira le polovico normalne produkcije.

Uradniki, ki dobro poznajo položaj, izjavljajo, da more le najbolj strogo izvedenje rarijskega sistema glede živil, premoga in drugih potrebščin, kot je bil uveljavljen v vojnem času, preprečiti živilske izgrede ter iz tega izvirojoče politične preobrate.

Dr. Andreas Hermes, finančni minister, ki zavzema poleg kancelarja Wirtha najbolj odlično mesto v nemškem javnem življenju, je izjavil poročevalcu newyorškega "Heralda", da je dobila nemška vlada sicer nekaj oddiha vsled sistema kratkih odlogov v plačevanju vojne odškodnine, da pa je vlada sedaj prisiljena posvetiti vso svojo energijo in vse svoje napore veliko bolj nujnim trenutnim potrebam.

Ljudje ne spoznavajo, — je rekel dr. Hermes, — strašne pomenbnosti, tako v socialnem kot političnem oziru, tega vedno naraščajočega višanja življenjskih stroškov. Cene v Nemčiji so poskočile za 290 odstotkov v zadnjem mesecu. Povišanje življenjskih stroškov tekom zadnjega tedna je postalo naravnost vznemirljivo. Te razmere preprečujejo temu primerno povišanje plač, ne da bi pri tem vzeli v poštev vedno naraščajočo bedo takozvanih srednjih razredov.

Industrija ne more dobiti zaostanih kreditov in raditega tudi ne surovin iz inozemstva. Če ne bo mogoče najti izhoda iz te zagate, se bojim, da bo nemška produkcija uničena. Vem, da bo porabil tozadevni napor vso našo energijo. Mi poznamo svoje obveznosti ter ne bomo skušali izogniti se jim. Prepričan pa sem, da se ne moremo rešiti z lastnim naporom, brez pomoči od zunaj.

Vodilni industrijalci govore na slično pesimistični način. Hans Kraemer, vodilni publicist ter podpredsednik ekonomskega parlamenta, je rekel:

— Naša industrija je že skrčila svoje proizvodnje ter odpuštila delavce, ker ji manjka primernega kredita. Predilnice in tvornice za izdelovanje strojev obratujejo še vedno s polno paro, ker imajo še vedno dosti surovin in naročil. Papirnice in usnjarne pa ne obratujejo več kot ponavadi, ker ne morejo nuditi banke zadostnega denarja, ki je potreben za uvoz surovin ter povišanje delavskih plač. Podvojitev plač tekom preteklega meseca bo prisilila številne tvornice, celo take, ki majo dosti naročil, da skrčijo svojo produkcijo in sicer raditega, ker je tedenska plačila na lista večja kot pa cela kapitalizacija.

USTRAJNO DELO JI JE POMAGALO.

Slika nam kaže petindvajsetletno Miss Goldhurst, ki je prišla pred desetimi leti v Združene države. Ob svojem prihodu ni znala niti besedice angleški. Z neumornim učenjem in delom se je pa toliko povzpela, da je sedaj ena prvih finančnih svetovalk na Wall Streetu v New Yorku.

SENATOR WATSON JE NENADOMA UMRL

Senator Watson iz Georgije je podlegel v zveznem glavnem mestu akutnemu napadu naduhe.

Washington, D. C., 26. sept. — Senator Združenih držav, Thomas E. Watson iz Georgije, je umrl nenadno v tukajšnjem svojem domu zgodaj danes zjutraj, v starosti šest in šestdesetih let. Smrt je bila posledica akutnega napada naduhe. Slične napade je imel že večkrat v zadnjih par letih.

Čeprav je slabo zdravje večkrat prisililo senatorja Watsona ne vdeležiti se sej senata, je bil vendar na svojem mestu pretekli petek, ko se je senat odzgodil in njegovi prijatelji so bili mnenja, da se je njegovo zdravstveno stanje izboljšalo. Napad je prišel nenadoma včeraj zvečer po večerji in smrt je nastopila ob treh zjutraj.

Člani senatorjeve družine in številni ožji prijatelji pokojnega so bili ob njegovi postelji, ko je prišel konec.

Tekom prvega leta in pol izza njegove izvolitve v senat, leta 1920 ni kazal senator Watson, da je izgubil moč in silo, ki je značila njegovo dolgo kariero kot politik in izdajatelj. V svojem zadnjem govoru v senatu, katerega je imel pred trinajstimi dnevi, je senator Watson strogo kritiziral administracijo radi njenega nastopa v zvezi s stavko železničarjev. Njegovi prejšnji napadi na administracijo ter prav posebno obdolžitev, da so v ameriških ekspedicijskih silah obešali ljudi brez procesiranja, so napravili iz njega odlično osebnost v senatu tekom njegove kratke službe.

Rodil se je v Thomson, Ga., leta 1856, se posvetil pravu ter bil odvetnik par let predno je stopil v politiko.

Leta 1891 je bil izvoljen v kongres na tiketu populizov ter bil nato dvakrat poražen pri volitvah na istem tiketu.

Truplo zamrlega senatorja bodo prevedli v njegov domači kraj Thomson, Ga. z nekim popoldanskim vlakom, na katerem si je že sam rezerviral prostor, ker je hotel preživeti svoje kongresne počitnice v domačem kraju.

MESECA NOVEMBRA BO "OHČET" V DOORNU

Oče sedanje kaiserjeve neveste je bil odločen nasprotnik družine Hohenzollerncev.

Doorn, Holandska, 25. sept. — Dvorni maršalski urad prejšnjega nemškega kaiserja je objavil zaroko prejšnjega kaiserja s princesinjo Hermino von Schoneleber-Carolath ter navedel pri tem starost, vse naslove in število otrok, katere ima nevesta.

Objava pravi, da ima nevesta pet otrok, tri sinove in dve hčerki. Najmlajši otrok je star štiri leta. Nadalje se glasi, da je obiskala princesinja Doorn julija meseca in da se bo vršila poroka novembra meseca. — Vse govoriče glede protestov kaiserjevih otrok so gola izmišljotina, — se glasi v obveščilu maršalskega urada.

Prejšnji kaiser se bo moral najbrž ukloniti določbam holandske postave, ki zahteva civilno poroko. Ta cerimonija se vrši ponavadi en dan pred cerkveno poroko.

Prejšnji kronprince, ki je preživel tri tedne pri svojem očetu v Doornu, se je vrnil v svoje stalno bivališče, na otoku Wieringen.

Berlin, Nemčija, 26. sept. — Monarhistično časopisje je zatrdlo dejstvo, da je oče bodočega prejšnjega kaiserja celo svoje življenje nasprotoval Hohenzollerncem. Princesinja Hermina je hčerka kneza Henrika XII. iz Reussa, ki je užival številne feudalne predpravitve ter živel na svojem gradu v Greize-ju, da ni nikdar dovolil razobešenja zastav v svoji deželi ob priliki kaiserjevega rojstnega dneva.

D'ANNUNZIO JE VEDNO STRAŠLI.

Rim, Italija, 26. sept. — V Milanu se vrši "plebiscit" ljubezni in spoštovanja do znanega italijanskega kričarja D'Annunzija, kojega ugled raste baje z vsakim dnem. Sestavljajo namreč "zlati" knjigo, v katero se vpisujejo vsi, ki se zavzemajo za ideale svinjarskega pesnika in romapijsca.

ALI SE BO VENIZELOS VRNIL NA GRŠKO

Prejšnji ministrski predsednik naj bi prevzel ulogo posebnega odposlanca v zavezniških glavnih mestih. — Prejšnji finančni ministr bo odpotoval v Pariz, da se posvetuje z Venizelosom. — Srbi mobilizirajo.

Atene, Grška, 26. septembra. — Ministrski predsednik Triantafilakos namerava še nadalje ojačiti svoj kabinet, soglasno s poročili listov ter predlaga v ta namen ustvarjenje narodnega ministrstva, ki naj bi zastopalo vse stranke ter vključevalo tudi Elefterija Venizelosa, ki naj bi služil kot posebni odposanec v zavezniških glavnih mestih.

Prejšnji ministrski predsednik Venizelos je izjavil pretekli teden v Parizu, da ne bo stopil v nobeno grško vlado v katerikoli lastnosti, razven če bi poglani Konstantina s prestola.

T okretno smatrajo za odgovor kabineta na predlog, naj se spravi na višino generala Metaxasa. To smatrajo splošno za precej dobro potezo ter tudi za korak, kojega namen je zagotoviti združeno Grško v tem trenutku popolnega mednarodnega izoliranja.

Prejšnja ministrska predsednika Gounarisa in Stratos ter tudi generala Metaxasa hočejo povabiti, naj postanejo člani ministrstva na temelju koalicijskega načrta kot je bil izdelan.

Aleksander Diomede, prejšnji finančni minister, ki je priznan kot aktiven voditelj venizelistov, namerava v kratkem odpotovati v Pariz, da se tam posvetuje z Venizelosom.

Javno mnenje na Grškem je ogorčeno radi mobiliziranja srbskih sil v bližini severne grške meje. Splošno domnevajo, da se hoče Jugoslavija poslužiti prilike, katero ji nudi sedanji položaj Grške ter si na ta način zagotoviti izhod na Egejsko morje.

IRSKA USTAVA ZAVZELA BOLJ DEFINITIVNO OBLIKO.

Dublin, Irska, 26. septembra.

Razprave glede nove irske ustave napredujejo tukaj v parlamentu na zadovoljiv način in deset členov iz skupnega števila osem in sedemdesetih je bilo že odobrenih.

Noben važnejši amandament ni bil sprejet k kateremukoli teh členov.

Belfast, Irska, 26. septembra. Republikanske sile so včeraj navdale neko postojanko narodne armade pri Glendalough, v okraju Wicklow. Čete proste države ujeti.

V NEMČIJI SE NISO VRŠILE VOLITVE

Obljuba Nemčije, da bo izvolila se ta mesec novega predsednika, je ostala neizpolnjena.

Berlin, Nemčija, 26. sept.

Čeprav je nemška vlada maja meseca obljubila, da se bodo vršile meseca septembra predsedniške volitve v državni zbor, ni storila dosedaj še nobenega koraka, ki bi kazal, da hoče državi svojo besedo. Friderik Ebert, ki kmalu lahko slavi četrto obletnico svojega povišanja od položaja priprostega sedlarja na mesto prvega predsednika nemške republike in vsa znamenja kažejo, da bo še več mesecev ali celo več let zavzemal to mesto.

Povratak neodvisnih socialistov v tabor nemške socialno demokratične stranke, ki se je završil na kongresu v Norimberku z velikimi slovesnostmi, je le ojačil pozicijo Eberta in če se bodo vršile volitve tekom naslednjih par mesecev, bo gotovo zopet izvoljen. Večina nemškega naroda je presenetljivo letargična glede narodne politike in celo najbolj odlični protirepublikanci so preveč brezbrbrižni vsprtič mednarodnega položaja, da bi zahtevali skorajšnje volitve.

Veliko špekulacij je čuti glede učinka, katerega bo imelo združenje obeh socialističnih strank na vladno politiko. V številnih krogih domnevajo, da bo postala bolj radikalna. Tajnikom za zunanje zadeve bo najbrž ime novan Breitscheid, voditelj neodvisnih socialistov.

so zadržale napadalec, dokler ni prišla ojačenja. Štirje republikanci so bili ranjeni in trije ujeti.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.00
400 kron	\$ 1.75	5,000 kron	\$19.50
500 kron	\$ 2.15	10,000 kron	\$38.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.70	500 lir	\$23.25
100 lir	\$ 4.90	1000 lir	\$45.00
300 lir	\$13.95		

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronsam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

KOLENDAR za leto 1923

je izšel.

Koledar je bolj obširen, kot je bil pretekla leta; vsebuje 192 STRANI opremljen je s finimi trdimi platnicami, ter presega glede zanimivih romanov, pripovedi, poučnih člankov in slik vse dosedanje.

Cena je s poštnino samo 40 centov za Jugoslavija je ista cena.

SLOVENIC PUBL. CO.
82 Cortlandt Street
New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

In Canada	\$6.00	For New York for one year	\$7.00
For Europe	\$10.00	For New York for six months	\$3.50
For Latin America	\$8.00	For New York for three months	\$2.00
For Japan	\$12.00	For New York for one month	\$0.75

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in oznake se ne prišiljuje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajo bivalne naznake, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2576

NAZADNJAŠKI KONGRES

Delavstvo Združenih držav je sprejelo z občutkom olajšanja novice, da je šel kongres na počitnice. Ta kongres je namreč predstavljal, mogoče se v večji meri kot njegov predhodnik, neprestano pretno delavskih slojev.

Zakonodajalec v Washingtonu so izvršili preklicano malo dela, če vzamemo v poštev čas, katerega so preživeli v dvoranah kapitola. Izjemo vojnih časov ni še noben kongres tako dolgo zboroval kot ravno ta, katerega je poslal sedaj predsednik domov. Malo je proizvedel in dosegel in delavstvu mu mora biti dejanski hvaležen, da je bil tako steril in ne-produktiven. Vse, kar je proizvedel v svojih neskončnih sejah, je bilo delavstvu sovražno ter prilagodeno potrebam in zahtevam velekapitalistov.

Največkrat imenovani proizvod narodne zakonodaje je nova carinska postava. Učinkovanje te postave bo občutilo delavstvo na neprijeten način. V svoji kratkovidnosti so organizirani strokovni delavci zahtevali s kapitalist vred "varstvo" ameriških industrij. Velekapitalistom je zagotovil novi tarif neštete milijone, a delavci v takozvanih "zavarovanih" industrijah bodo morali dvakrat ali trikrat preplačati borne drobtine, katere so jim vrgli v zobe.

Zadnji kongres pa ima na svoji vesti še nadalje pregreške. Delavcem je poklonil takozvano Esch-Cummings postavu, s katero so ustvarili železniški delavski svet, kojega delovanje so občutili železniški delavci na svojem lastnem telesu. Ista postava pa je dala železniškim magnatom pravico, da še bolj temeljito izkoristijo delo.

Tekom življenjske dobe zadnjega kongresa je vladala v deželi največja nezaposlenost kar jih je kdaj videla ta dežela. Kot je priznala vlada sam, je bilo brez dela in zaslužka pet milijonov delavcev. Kaj pa je storila vlada, kaj so storili zakonodajalci, da odpravijo bedo, da ustvarijo nove prilike za delo? Niti s prstom niso ganili.

Pac, ustvarili so par novih mest za zvezne sodnike, kjer je našlo zavetja par zaslužnih korporacijskih odvetnikov. Velika nezaposlenost pa je služila tudi kot pretežava, da se ustvari in obnovi tudi najbolj reakcijsko priseljeniško postavu, kar jih je kdaj videla ta dežela.

Splošna nezaposlenost je predstavljala tudi pretežavo za sprejem vojaške bonus predloge, s katero sta si skušali obe meščanski stranki zagotoviti zvestobo prejšnjih vojakov. Ker pa je smatral kapital ta izdelek nepotrebnim, je bonus predloga pogorela v Beli hiši.

Tudi poljedelstvu je prišla zakonodaja na pomoč. Te pomoči pa so bili deženi le posestniki velikih, dobro fundiranih posestev in v še večji meri spekulant z živili in farmerskimi proizvodi.

Veliki boj med kapitalom in delom je opazoval zadnji kongres s prekrizanimi rokami. Manjkalo pa mu ni dobre volje, da posreduje na korist podjetnikov. Vladajoči razred je zahteval najprej izpolnitev svojih najbolj važnih zahtev, sprejem carinske postave, predloge za parobrodne podpore ter nadaljne odredbe, namenjene lastnim dobičkom vladajočega razreda. To so bile odredbe, katerih bi ne bilo mogoče uveljaviti brez sodelovanja zakonodaje. Celi sodniški in upravni aparat je bil namreč podjetnikom na razpolago in kongres ni imel nobenega ugovora proti izvajanju zakonodajnih poslov od strani sodišč in uprave, dokler se je obračalo to nasilje zključno le proti delavskemu razredu.

Bedasto bi bilo pričakovati od bodočega zasedanja kongresa kaj boljšega in manj delavstvu sovražnega. Edina sila na svetu, katere bi se ustrašili podjetniki in izkoriščevalci, bi bila močna politična in industrijska organizacija delavcev, ki bi izvedla svoj upliv ter napravila konec sedanjemu delavstvu sovražnemu postopanju.

Zeleni "premog" tekmuje s črnim.

Poroča Edwin A. Menninger.

Slab dan je napolnil za ameriškega premogarskega barona, ko se je ameriški farmer tekmoval z zelenimi premogi. Zeleni premog, ki se je poročil v glavi ameriškega farmerja, da namreč seje koroza v namenu, da kuri, z njo mesto da jo prodaja.

Uporaba koroze za kurivo je prav tako stara kot Amerika, a ideja, ki se je porodila v glavi ameriškega farmerja, da namreč seje koroza v namenu, da kuri, z njo mesto da jo prodaja.

dragi in malovredni premog. Ta predlog poljedelskega tajnika so nekatere avtoritete na tem polju strogo kritizirale. J. C. Mohler, tajnik poljedelskega departmeta v Kansasu je označil ta predlog "nesrečnim", ker baje predstavljala slabo politično ekonomijo. Naglica, s katero pa so se farmerji oprijeli tega predloga ter dejstvo, da bodo v bodočih letih proizvedli toliko koroze, da bo zadostovala za živilske potrebe dežele ter obenem za kurivo farmerjev, pa obljublja razvoj takozvanega zelenega premoga kot standard pridelka temelječega na zdravi ekonomski podlagi.

Premog kot tak je le stisnjena rastlinska snov. Vrjetno je, da bo zaloga premoga nekega dne izčrpana in da bo treba najti nadomestilo za premog, katero bo mogoče proizvesti in vsakem dvorišču. Stem, da je prišel farmer pogostiti svojo koroza, ni storil nič drugega kot da je posegel naprej v bodočnost ter se že v sedanjem času lotil naloge, da bodo polja proizvajala nadomestilo na premog.

Znanstveni poskusi, katere so vzprizdrili, kažejo, da je ogenj, proizveden s koroza v storžih za dve tretini tako vroč kot ogenj, napravljen iz iste teže mehkega premoga. Ogenj iz koroze ne dela nikakega dima ter proizvaja pepel, ki je velike vrednosti kot gnojilo. S tem pepelom se lahko potrese polja, da bodo v prihodnjem letu proizvedla še več zelenega premoga.

Posušena koroza se hitro unamane ter poka tekom gorjenja prav tak prijetno kot smrečje. Pionirji na zapadnih planjavah so dobro poznali to uporabo koroze, kajti pred prihodom železnice je bila koroza glavno kurivo v podkopi in blatin hišah v dolinah Missourija in Mississippija. V Argentini so žgali koroza tekom cele vojne v obsegu stotih ton na dan v občinskih električnih napravah v Buenos Airesu in tudi v številnih drugih mestih. Šele te-

kom preteklega leta pa so pričele tvornice, električne in plinske naprave po celem srednjem zapadu Združenih držav rabiti koroza kot kurivo. Našteli bi lahko celo vrsto takih naprav, ki so pričele posluževati se koroze kot kuriva.

Seveda ni še dokazano, da je koroza najboljši pridelek v kurilne svrhe. V nekaterih krajih so se že dolgo časa posluževali pšenične slame kot kuriva in številni farmerji mlatijo svojo pšenico s strojem, katerega žene pšenična slama. Pšenična slama pa ima več nedostatkov, kojih glavni je pisku podobni sediment, katerega pušča v pečeh.

Za enkrat je koroza idealen zeleni premog. Vrjetno pa je, da bo znanost vršila sproti svoje poskuse ter našla, da je krompir ali kak drugi proizvod farm idealno kurivo za porabo na farmah. Če pa se bo farmer oprijel predlogov, katere bodo stavili znanstveniki, je vrjetno, da se bodo kmalu res uresničile njegove sanje o bankrotiranju premogarskih baronov.

Znanstveniki pa so nudili še nadaljno rešitev. Vzemimo, da je farmer pridelal toliko koroze kot jo potrebuje za svojo živino in za trg ter dosti zelenega premoga za svojo kurjavo po zimi in da mu je še vedno preostalo dosti koroze. Iznajdljivi ženi nekega kemika v neki dobro znani tvornici za proizvajanje živil je našel za farmerja pot, kako napraviti sladkor iz tega preostalega pridelka. Metode za izdelovanje škroba iz koroze so dobro znane, a šele veliko pomanjkanje sladkorja pred par leti je izsililo razkritje sredstev, kako pridobivati iz koroze namizni sladkor. To razkritje nudi farmerju nadaljni izhod iz zagate. Na ta način si lahko sedaj izbere različne poti, kako poslužiti se svoje koroze. a način, katerega se je poslužil tekom pretekle zime, mu obeta največ neposrednega zadovoljstva.

Dnevne vesti.**SOLZNI PLIN PREMAGAL OBLEGANEGA.**

Reading, Kansas, 25. sept. — Neki Lester Duclou, star štirideset let, se je zabarikadiriral v svoji hiši v bližini tukajšnjega kraja ter se dva dni uspešno ustavljal vsem poskusom, da ga aretirajo. Konečno pa so se uradniki poslužili solznega plina ter premagali njegov odpor. Uradniki izjavljajo, da je imel v svoji hiši zadosti municije in živil, da bi se lahko branil cele tri tedne. Malo pred aretacijo pa se je obstrčil.

Duelo je stanoval v hiši Frank Hagena, nekega svojega sorodnika. Ostal je sam v hiši in ko se je Hagen vrnil domov, ga je Duclou spodil. Hagen je pozval policijo, ki je dva dni oblegala hišo ter se kmalu poslužila bombe, polne solznega plina, ki je premagala obleganega.

BOJ PROTI RAZKUŽENJU.

Ko je dospel parnik Baltie v New York, so našli na enajstih potnikih medkrova uši. Uradniki zdravstvenega departmeta so vsled tega sklenili prevesti vse potnike v medkrova na Hoffman Island. Inozemci so se brez obotavljanja pokorili temu povelju, a 157 ameriških državljanov v medkrova je izjavilo, da so Amerikanci in da jih ni treba vsled tega opustiti uši. Unel se je oster boj, v katerem so Amerikanci zmagali. Obdržali so namreč svoje uši.

ITALIJANI PROSLAVLJAJO SVOJEGA KRONPRINCA.

Rim, Italija, 26. sept. — Ko je postal princ Umberto, italijanski prestolonaslednik, star osemnajst let ter postal vlad tega tudi polnoleten, je bil celi Rim okrašen z zastavami in godbe so igrale celo popoldne in celi večer. Karabinarji so se postavljali v svojih najboljših uniformah, predstavljajoč silo in ugled sardinske kraljeve družine.

Umberto, ki je baje pomirne

narave, ni bil posebno vesel cerimonij, katerih je bil deležen ob priliki, ko so ga povišali od šarže navadnega koprola ali kot pravo sedaj v Jugoslaviji "kaplarja" do čina poročnika. Na priporočilo vojnega ministra je podpisalo njegovo veličanstvo, italijanski kralj, dekret, s katerim je bil njegov sin imenovan poročnikom po "napornem" večbanju v neki rimski kosarni.

PROTESTNA ZBOROVANJA NA DUNAJU.

Dunaj, Avstrija, 25. septembra. Pod vodstvom različnih nemških organizacij so se vršila tukaj velika ljudska zborovanja, na katerih so navzoči protestirali proti mirovnim pogodbam, ki so zaključile svetovno vojno.

IZDELOVANJE ŠAMPANJCA.

V New Yorku izdelujejo sintetičen šampanjec, ki stane izdelovalce \$1.75 za steklenico in katerega prodajo potem po štiri-deset dolarjev steklenice bogatim odjemalcem buteljarjev. — Tako je izjavil prohibicijski ravnatelj Appleby, ki pa je izjavil, da nimajo "prohibicijski agenti nobenega dokaza, na temelju kojega bi lahko izvršili aretacije. Ta šampanjec je napravljen iz čistega jabolčnika, kateremu primedajo čist alkohol ter ogljikov dioksid, da šumi.

NAZNANILO.

Društvo Napredni Slovenci št. 300 S. N. P. J. v Braddock, Pa. priredi

dne 30. septembra 1922

DOMAČO VESELICO v Litvinski dvorani na 818 Washington Ave.

Tem potom uljudno vabimo vse brate Slovence, Hrvate in sploh vse Slovence, da se te naše zabave deleže, ker zabava bo taka, ki take še ni bilo v naši okolici. Tudi za dobro pijačo in fini prigrizek bo preskrbljeno.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina za moške 35c, dame 15c.

S bratskim pozdravom

(27-28) John Rednak.

Peter Zgaga

Kristan je imenovan izselniškim komisarjem Jugoslavije.

Kot čitam v uradnem glasilu, bo skrbel za to, da jugoslovanskih izseljencev ne bo nihče izrabljajal ter gledal, da bo šlo vse v redu in paragrafu.

Potrebne informacije mu bo dajal "visoki konzularni uradnik".

Jugoslovanska vlada naj vendar odkritosrečno pove, da namerava ustanoviti šifkartašnico v Ameriki ter njeno vodstvo poveriti Kristanu.

Tozadevni biznes pe dandanes precej na "dilei".

Nihče, tudi Kristan ne bo vlekel več. On je namreč že dosti povlekel in jih je dosti potegnil. Drugega mu res ne kaže, kot da potegne še rep pod noge.

V Ljubljani je velesojem.

Kako se bo obnesel?

Dobro bi se, če bi bilo kupecv za vsaj toliko kot mešetarjev.

Če evrn ne drži, priveži na špago, če špaga počni, na ketno prikleni; če se ketna zdrobi, se na vrv obesi.

Če Lenin drugega ne bo naučil ljudi, jih bo že vsaj to, kako je treba od mrtvih vstajati.

On je dosedaj že dvajsetkrat od mrtvih vstal.

Če se Skaza nikdar ne zlaže, se zlaže tedaj, ko možko zapise: Zastran pomanjkanja prostora, smo morali izpustiti več zanimivih člankov.

"Princezinja je izvojevala boj proti deportaciji" — se glasi poročilo v newyorškem angleškem dnevniku.

S pametjo ga ni. Morda ga je s kratko kijkljo.

Na ženo in na kotel je treba paziti.

To pravilo je v Downtownu splošno veljavno.

Toda to je vrag, da policija kotel vzame, ženo pa pusti.

Če bi bilo narobe, bi marsikdo vseh deset prstov oblizal.

Senator Cannon, star šestinsedemdeset let, je dal slovo politiki. — Tako poročajo listi.

K vsej sreči se je politika že zdavnaj poslovila od njega.

V južno-ameriškem listu "Jadrani" je lep opis postopu tamoznjega jugoslovanskega konzulata.

V poročilu je dobesedno rečeno:

"Na čišku ulice "Victoria" u jednokatnici, nalazi se ovo nadleštvo, koje se odmah može da prepozna po lepom našem grbu."

Jaz hrvaščino precej dobro govorim in pišem, toda izraza "nadleštvo" dozdaj še nisem slišal.

Priznam pa, da je ta izraz, kar se tiče jugoslovanskih konzulatov v tujini, nenadkriljiv ter popolnoma na mestu.

Nemška Avstrija je dobila veliko posojilo.

To je najbrže zadnja doza morfija v telo umirajočega.

Ta ali opi človek ima veliko dobrih lastnosti.

Ponavadi pa vsakemu manjka tna dobra lastnost, namreč kako pokazati svoje dobre lastnosti.

Kulturen je tisti človek, ki vidi v lepi stvari lep zmisel.

Lažje je samega sebe nalagati kot pa druge.

In lažje je biti odkritosrečen napram drugim kot pa napram samemu sebi.

Ljudje, ki pasu ne zaupajo, nosijo naramnice.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PIEHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 443 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poročni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasillo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljitve naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške splošne naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na oblihen pristop. Kdor čeli postati član te organizacije, naj se zvezi s tajnikom društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi: a) s čast ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Izplačilo podpor in doklad invalidom.

Kakor poročajo iz Beograda, je ministristvo za socialno politiko zahtevalo kredit v znesku 70 milijonov dinarjev v svrhu izplačila dolžne podpore in draginskih doklade invalidom v vsej državi.

Grozna nesreča na Donavi.

Donavska ladja "Princessa Jelena" je trčila v polni vožnji ob slep "Pamiš". V sled močnega sunka je doblil slep drugo smer in je trčil ob brod, ki je pravkar zapustil breg in plul proti sredi reke. Brod se je razbil in potopil. Na brodu je bilo 20—25 oseb, največ žensk in otrok, ki so med obupnim krikom ena za drugo izginjale v valovih. Kapitan "Jelene" je vse to opazoval s svoje ladje, toda storil ni ničesar za rešitev ponesrečenih. Okrenil je ladjo ter prepuštil ponesrečence brez pomoči njihovi grozni usodi. Potniki na njegovi ladji so odločno protestirali proti takemu početju ter so hoteli kapitana linčati. V Beogradu je kapitan pristaniški oblasti prijavil zaradi tega nekatere potnike zaradi upora na ladji.

Vjel živega orla.

V okolici Osijeka je nek mladenič vjel živega orla, ki se je bil zapletel v vejevje. Lastnik ga je prodal nekemu lovcu za 1500 K.

Zakaj Dunaj nazaduje?

Na to vprašanje daje nedeljska številka "Neues Wiener Tagblatt" odkrit odgovor, ki se takole glasi: Avstrijski delavec po veliki večini ni za težko delo. Dokler je bil Dunaj politično in gospodarsko središče velike države, se ni pretrgal v notranjost dežele priliv slovenskih delavcev, kateri so z večjo skromnostjo in s silnejšim mišičjem nadomeščali izbirčevega in lažje delo iščočega Avstrijca. Od dne, ko je priseljevanje Slovanov na Dunaj prenehalo, ni več krepkih delavcev in težko delo, ki ga morajo zdaj izvrševati avstrijski delavci sami, smatrajo ti za žrtev, ki jo prisoja tvorničarjem. In tako tudi perica, prišedša domov, zahteva drugo in drugačno južino in ni zadovoljna z navadno hrano, ki jo sicer uživa družina. Ako se Dunajčan danes loti težjega dela, mora imeti bogato pogrnjeno mizo, sicer se pridruži "brezposlenim", kar je danes na Dunaju tudi že zaposlenost, ki živi na ti-toče in tisoče ljudi.

Zgradba državno-železniških delavnic v Ljubljani.

Trgovska in obrtna zbornica je intervenirala v zadevi pospešitve gradbe železniških delavnic v Ljubljani pri prometnem ministristvu in je prejela obvestilo, da se izdelujejo pri zagrebški direkciji izvedeni načrti in se bo še letos pričelo z gradbo delavnice.

Sušenje močvirja v Vojvodini.

Da bi se mogla izkoristiti tudi močvirna zemlja v Vojvodini, je poljedelsko ministristvo sklenilo, da bo izsušilo močvirja. V to svrhu je dovoljen večji kredit.

V Beogradu se odpravijo bari.

Minister notranjih zadev Timotejević je imel konferenco z upravnikom beograjske mestne občine Mitrovićem. Med drugim je prišlo do sporazuma, da se v Beogradu odpravijo vsi bari in kabareti.

Samomr vsled nesrečne ljubezni.

Iz gornjega jezera v Maksimiru pri Zagrebu so potegnili možko

October 1.

S TEM DNEVOM SE PRIČNE OBRESTOVANJE ZA NOVE VLOGE NA

"Special Interest Account"

Namesto da držite Vaše prihranke doma naložite jih pri nas sigurno in obrestonosno po — 4% —

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York City

[Glavno zastopstvo]
Jadranske banke.]

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

To so bile hude novice in so razburile grofa tem bolj, ker je bil prepričan, da je zakrivil nesrečo Egon in nihče drugi. Krenil je k Smučiklasovim, češ, k Dori se podlež ni vrnil s tako slabo vestjo, ne glede na to, da sili nje-ga ni vlekel nazaj med ljudi, od katerih se je bil — razen od Dore — takorekoč že poslovil za zmerom. Ali na Cesarskem trgu mu sreča ni bila milejša; zvonil je zaman — očitno znak, da Smučiklasovi iz kakršnegakoli vzroka nocoj se žele videti tuja v svoji sredi. Ko je odstopil na sredo ulice in radovedno premeril okna z očmi se mu je zazdelo, da sliši iz hiše histerično Ninkino vpitje; bila je potemtakem doma, in grof ni mogel več upati, da bi našel v rodbini tako kruto ukanjenega "dobrotnika in prijatelja" nepristranska ušesa za svoje skrb.

"Pa tudi če ne bi bilo ničesar!" je dejal brezpogum, vračaje se praznih rok. "Nesreča se je zgodila, in lopov bi bil neumen, ako bi se obtožil sam."

In kaj mu je bilo naposled do klavne malomestne drame? Saj ni bil postavljen za to, da bi varoval Pohlino rodbinsko čast; minute so bile predragocene zanj, v tem zadnjem, odločilnem trenutku!

Ali do jutra je bilo še dolgo; vedel je, da ne zatise očii, ako krene domov. Že so stremile vse misli njegovih možganov k obračunu, ki se je blizil z dnevom vred, in sleherni živec mu je trepetal. Po stari navadi, da se okleplje naša pozornost tik pred ugodnimi trenutki najbolj postranskih in tujih reči, se je tudi on zaman upiral bolni radovednosti, ki ga je gnala v Gorenjsko ulico in pod Smučiklasova okna. Grenko sočutje z Vido, edino njegovo nedolžno znanko v tej smešni drobecni Sodomi, pomilovanje do njene matere in celo do prismojenega humanista, obenem s strastno, ne čisto jasno željo, pridobiti nov tehten razlog v o pravico svoje mržnje do vsega, kar je nosilo Smučiklasovo ime — vse to ga je napotilo, da je zavil še enkrat k Pohlino hiši.

Dospel je kmalu za Drejkom Rovanom in našel takisto samo zaklenjena vrata. Okleval je, se ustavi nato pred kavarno v sosedni ulici, kjer sta bila večkrat s Križajem. Bila je polna gostov, vzle pozni uri; na cesto je udarjal vznemirjen hrup in zapovrstjo par vzklikov, ki so zvalili grofa, da je naglo vstopil ter sedel v kot. Ni se bil zmotil, vsi ti ljudje so govorili o nesreči; že prvih par besedi, ki jih je prestregel, mu je pokazalo, da vedno skoraj vse, gotovo pa več od nje-ga.

Navzočih je bilo dosti znancev, vmes nekaj gospodov z razbite veselice; njih razgovor se je približal takoj ob grofovem vstopu. Došlec je spoznal po splošnem stiskanju glav, da je moral slediti prizoru med Doro in Nino pomemben epilog; tainoni ga je pozdravil z vidno zadrego, in hudobno zmagoslavi pogledi dveh, treh mladinskih vojvodov ga pač ne bi bili mogli razveseliti, če bi bil mislil nase. Toda on je bil le nestrpen, ker ni našel takoj pripravnega človeka, da bi ga izprašal. Par žrtve ga je odpravilo, češ, da ne vedo ničesar ter sami poizvedujejo, kaj in kako. In vendar so frfali po vsej kavarni odlomki zgodbe, tako nezasišane, da ni verjel svojim lastnim ušesom, dokler ni prisledel k njemu profesor Bilban, Pohlino tovariš, ki je potrdil vso povest in mu jo razložil v celosti.

Egon je bil menda že dolgo čakal nocojšnje prilike, zakaj drugače je bilo težko dobiti Vido izpod očetovega nadzorstva. Odvedel je siroto poč po nenavadnih ovinkih, in jo zavlekel nazadnje v stransko ulico, kjer je imel na-jeto pritiščno sobo za orgije in pijanstva. Izpeva mu je sledila,

nič hudega ne slutec, pozneje pa jo je spravil s svojim čudnim govorjenjem v čedalje večjo osuplost; našle so se priče, ki so potrdile, da se je v tisto ulico že brnila iti. Ali Egon je bil pripravljen na vse. Ulica je bila temna, ljudje so le redko hodili tam skozi. Ko je privedel deklo do svojega brloga, jo je popadel in pehnil v vežo; kričnila je ter se branila, kar je bilo takisto dokazano. Zapeljivec se ni dal oplašiti; pripril je hišna vrata za seboj, da bi jo tem bolj nemoteno zavlekel v sobo; po Vidinih lastnih zmedenih izpovedbah si je že tam na hodniku dovolil razne podlosti, s katerimi je hotel streti njen deviški odpor. Toda Vida je bila tako prestrašena in v svoji neizkušenosti tako divja, da je vsa ponorela; kričala je, klicala na pomoč ter obdevala Egona z otroškimi pešicami, ki so pustile na njegovem malopridnem obličju zelo temeljite sledove. Prebivalci hiše so se vznemirili; pobalil je izgubil pogum in zbežal sam prvi; nesreča je hotela, da sta tekla oba v eno smer. Takrat pa, je nadaljeval profesor, se je zgodilo nepotrebno in bedasto naključje, ki ga ne manjka v nobeni človeški istoriji.

(Dalje prihodnjič.)

Velesejmi v zgodovini.

Včasih sta se trgovina in obrt dosti bolj osredotočila na posamezne točke kakor sedaj, te točke so bila izzišča trgovine in prometa, tam se je vršil neprestan velesejem. In bogastvo teh mest je izvirlo marsikateremu opazovalcu vzklike občudovanja in navdušenja; prerok Ezechiel slavi feniško mesto Tir s temi besedami: "Postalo si bogato in krasno sredi morja. Ker si trgovala po njem, si obogatilo mnogo dežel, da, z množico svojega blaga in množico svojih trgovcev si obogatilo kralje zemlje."

Ko se pojavijo na valovih Sredozemskega morja Grki in izpodrinejo Feničane, si mogel kupiti v Atenah vse, kar si moral sicer iskati po vsem svetu, Atene so bile podoba vednega velesejma in v "državi Atencev" beremo: — "Kar je lepa na Siciliji, v Italiji ali na Kipru ali v Egiptu, v Lidiji ali v Pontu ali na Peloponezu ali pa kje drugod, vse je zbrano tu na eni točki."

Vlogo Aten prevzame potem Aleksandrija na eni strani, Kartagina na drugi. Brezprimerna je lega Aleksandrije, zlasti za tiste čase, na meji med Azijo, Afriko in tudi Evropo, v središču tedaj znanega sveta; vzhod in zapad si podajata tukaj roko in zdelo se ti je, da so zbrani tu trgovci vsega sveta. Kar ni zmogla Aleksandrija, to je prevzela Kartagina. Tedaj pa stopi na dan Rim. Sredozemsko morje je premajhno za več trgovskih velikanih, začne se boj, neizprosni boj, boj za obstanek. In konča se ta boj kot pravi gospodarski boj s popolnim triumfom Rima. Sredozemsko morje postane notranje rimsko morje. Kakor prej v Atenah se je stekalo sedaj bogastvo vsega v prestolnici Tiberi in neki Grk nagovoril Rimljane takole: "Iz vire dežel in iz vsega morja prihaja k vam, kar rodi letni časi, zemeljski pasovi, kar je doma v rekah in jezerih in kar izdela Helen in barbar. Kar izdelujejo in pripravljajo narodi vseh vetrov, tega je pri vas v izobilju, v vsakem času. Toliko prihaja k vam poleti in jeseni tovornih ladij, da se mi zdi Rim delavnica vesoljnega sveta." — Ali ni to pravi pravcati velesejem?

Rim propade, in grško-rimsko kulturo brani odslej Carigrad. In kulturno sredstvo prve vrste je trgovina; preselila se je iz ulic in s forov tiberškega mesta na mejo med Evropo in Azijo. Primerjali so Carigrad in njegovo trgovsko življenje z utripiljaj srca, ki žene kri po vsem telesu. Ob maloazijskih, sirskih in egipt-skih obalah se je pa bizantinska

Sosed, star zlatožilnik, putihar ni krehac, nekakšen penzionist ki v svoji mladosti gotovo ni bil nič boljši od Smučiklasovega pošalana in ga je vendar sovražil radi nočnega razgrajanja na smrt ter že dolgo prežal nanj, je bil slišal hrup in planil, da bi ju zaslišal. Ali je imel Vido res za vlačugo, ali se je zlobneč vedoma zlegel, kdo ve; udril jo je za njo in za njim po ulici, kar so mu dale trhle kosti, vpijoč na vse grlo, naj ju drže, ker sta doprinašala nesramnost človeške nature, si lahko misli, da je bilo loveev takoj legijon; zastopniki vseh slojev in stanov so si nabrusili pete, da bi maščevali oskrunjeno moralnost našega mesta; manjkalo ni niti delavca, niti gospode, svobodni-slee je sopihal bok ob boku z ogorčenim kapucinom. Po kratkem begu sta bila zločinec obkoljena, tepena, zlasana in predana očesu postave, ki je proglasilo nad njima odpravo osebne svobode ter ju odgnalo sredi odobravanja stoglavne množice na bližnji komisariat.

Na sliki vidite profesorja Johna P. Tiernana in njegovo ženo iz South Bend, Indiana. — Tiernan dolži nekega Harry Poulina, da je on oče otroka, katerega je njegova žena pred kratkim porodila. Poulin to odločno taji, noče pa dovoliti, da bi primerjali izvedenci njegovo kri s krvjo otroka. No podlagi take zdravniške preiskušnje se očetovstvo prav lahko izkaže.

suhem na Špansko in Portugal-sko, si bomo izbrali tudi pot zko-zi takozvana Burgundska vrata ter bomo zadeli na koncu globoke doline reke Saone na mesto Lyon, ki je tedaj posebno zaslo-ve-lo in je postalo prav tako svetov-na borza kot prej Šampanja. Kar je bil Lyon na jugu, to je bil te-da španski Anvers (Antwerpen) na severu, ob izlivu Selde, more-biti najlepšem pristanišču kon-tinentalne Evrope. Rekli so tedaj: Anvers je druga mesta s svojo trgovino takorekoč pogotnil. — Kupčeval je zlasti z dišavami, po-tem s suknom, bavil se je z de-narno trgovino in stopil je v zve-zo s slavno trgovsko hišo Fug-gerjev v Augsburgu. Fuggerji so postali pravi bankirji sveta in Ja-kob Fugger je nekoč pisal cesarju Karolu V.: "Znano Vam je in očitno je, da bi Vaše Veličan-stvo ne bilo dobilo rimske cesar-ske krone brez moje pomoči."

Razni vzroki so izvili Špancem in Portugizom trgovinski mono-pol, opomogli so si Holandej, de-liščno Anversa in Lisborne je prevzelo njih glavno mesto Am-sterdam in večkrat vidimo napi-sano: Amsterdam je to kar sta bila Lisbona in Anvers skupaj, dedič Špancev in Portugizov. Te-daj je propadla tudi Hansa in si-ecer ne vsled novih potov in nov-vih zvez, kakor to vedno beremo, temveč vsled kontinentalnosti, o-menjave pri Benetkah, vsled po-polne oslabilosti nemškega cesar-stva in vsled ojačenja večernih držav. In Holandej so poleg špan-ski in portugalski prevzeli še glavni del hansetske trgovine, tr-govina po Renu gori v Nemčijo je bila pa že itak v njih rokah. Ta-ko se je stekalo bogastvo vsega sveta v Amsterdamu, rekli so mu "evropski bazar," torej nekaj ve-lesejem, ker ima bazar vedno vse izstavljeno, govorili so: "Prebi-valci te dežele zaničujejo svet in se norčujejo iz kraljev; več je v Holandiji ladij nego hiš." Divi-dende, ki jih je izplačevala vzhod-noindijska družba, so bile ogrom-ne, navadno 20 odstotkov, včasih 50, enkrat 75 odstotkov!

Za Holandej nastopijo Franco-zi in Angleži, z bitko pri Tafal-garu l. 1805. pometejo Angleži skoro vse tuje trgovce s svetov-nega morja, a nič več ne moremo govoriti o posameznih mestih ko-s točičih svetovne trgovine, kot točkah, kjer moreš dobiti vse. — Šele najnovejši čas se je zopet o-prijel "bazarjev" seveda pa vsled preobilnice produkcije in preve-likih različenosti ni mogoče napra-viti polne svetovne razstave in ome-imo se na produkcijo dotične pokrajine. Ta naj nam pokaže po-djetnost in dalavnost prebivalstva in dokaže usposobljenost narodov za tekovanje na svetovnem tr-gu.

ZAGONETNA ZADEVA V INDIANI.

Na sliki vidite profesorja Johna P. Tiernana in njegovo ženo iz South Bend, Indiana. — Tiernan dolži nekega Harry Poulina, da je on oče otroka, katerega je njegova žena pred kratkim porodila. Poulin to odločno taji, noče pa dovoliti, da bi primerjali izvedenci njegovo kri s krvjo otroka. No podlagi take zdravniške preiskušnje se očetovstvo prav lahko izkaže.

Dogodek po bitki pri Austerlitzu.

(Lynceus. — Iz nemščine.)

Znano je, da je neki francoski gimn, sicer pa da je najboljši mo-gardni polk med bitko pri Austerlitzu izgubil svojo zastavo. Pripo-vedujejo, da je Napoleon zaradi tega ozmerjal zbrani polk z gro-zovitimi besedami; dejal je celo, da mu ne dá nove zastave toliko časa, dokler ne popravi v prihod-nji bitki svoje sramote, nakar so vojaki osramočeni in polni pot-rosti jokali kakor otroci in so se baje v naslednji bitki bojevali s takim preziranjem smrti, da jim je Napoleon podaril novo zastavo.

Tisto o izgubljeni zastavi je res-nično; kar pa je nadalje s tem v-zvezi, pripovedujejo v političnem kakor tudi v vojaškem oziru prav neresnično.

Napoleon, na konju in obdan od svojih maršalov, je vprašal — in to je resnično — polk z grozovi-tim glasom: "Kje imate svojo za-stavo?" Nato globok molk.

"Vprašam vas", je nadaljeval Napoleon, "kaj ste zapravili svo-je zastave?"

Zopet mučen odmor. — Nato stopi — tu šele pričanja prava re-snicea — star gardist, ki je bil zna-ko kot najhrabrejši v polku in za-vpije v splošnem presenečenju Napoleonu: "Poišči si jo!" — Bonaparte osupnen za trenutek ka-kor še nikoli ne v svojem življe-nju, se kmalu zave, obrne se k po-bočniku in mu naroči s tihim gla-som, naj odstrani vojaka.

Vsakdo je vedel, da pomeni to smrtno obsodbo.

Ali ravno to je vzbudilo v dru-gem, še čisto mladem gardistu no-vo misel, kakršna se pri vsakem, ki to bere, lahko razvije. In v ti-tem vzvišenem stanju, pri kate-rem čutimo: Zdaj ali pa nikoli! — in v silni jezi, v neki vrsti svetov-nozgodovinskega občutka te se-ne, je zavpil Napoleonu: "Mori-lee, sam si poišči zastavo!"

Cesar je začuden pogledal. — "Kaj naj pomeni to?" je govoril z razburjenim glasom in je vodil svojega konja počasi nazaj od vrst kakor da bi se bal atentata na svo-je osebo, mladega gardista pri-tem vedno ostro opazujoč.

In predno je še mogel kaj skle-niti in ukazati, je kričalo sto in sto gardistov (medtem, ko so puške metali pred njegove noge): "Resnico govorim!"

"Poišči si svoje platno!" — in eden celc: "Tu imaš drugo cu-njo!" ter mu je zagnal iz svojega telečnjaka kosček strganega plat-na.

Nastal je vrišč in tako smešnja-va, da si Bonaparte ni bil druga-če pomagati, kakor s tem, da je s svojim štabom brez glasu odje-dil, da se posvetuje, kaj bi bilo s tem slučajem napraviti.

Izprevideli so, da je najpamet-nje pustiti, da se stvar sama od sebe pomiri, posamezne voja-ke te-ga polka naj se pošlje v domovi-no, da ne pridejo v dotiko z dru-

Stoletnica železnega paro-broda.

Letos je 100 let, kar je zaplovil prvi železni parobrod. Dejstvo ne prvi pogled ni posebno važno, a če se vpošteva kolosalni napredek parobrodarstva od l. 1822. do leta 1922. in če se uvažuje, da imamo ta napredek zahvaliti konstruiranju parobroda iz železa, potem pač moramo priznati, da je prvi železni parobrod zaslužil, da se spominjamo njegove stoletnice.

Bil je to "Auron Manby", pa-robrod na lopate, 120 čevljev dolg in 18 čevljev širok, ves iz železa. Zgrajen je bil v Londonu in prva pot ga je peljala v Havre s tovo-rom žita. Bila je to tudi njegova zadnja pomorska pot, ker je od te-daj vršil službo na reki Seini, 120 čevljev dolžine! Sprčo današnjih orjakov, ki imajo po 240 metrov dolžine in nad 50 metrov višine, je ta prvi železni parobrod pač ne-znat, kakor orehova lupina. No, če vpoštevamo, da bi brez njego-ve prve vožnje ne imeli današnjih orjakov, kakor so "Imperator" (zdaj prekrščen na "Beren-garia"), "Vaterland" (zdaj "Lavi-athan") in drugi, ki na eni sami poti lahko prepeljejo preko oce-ana cel gradič, potem se pač mo-ramo spominjati z neke vrste spo-štovanjem orehove lupine, ki je s svojimi 120 čevlji dolžine našim pradedom pač predstavljala vrhu-nee umetnosti ladjedelstva, ki ga je tačas bilo mogoče doseči.

Kdo ve, če ne bodo naši vnuki enako sodili o današnjih orjaki-h pomorske paroplovbe, kakor je "Mauretania", "Majestic" in drugi, s katerimi se naša doba to-liko ponaša?

Dar italjanskega kralja.

Italjanski kralj je sklenil, da pokloni državi vse umetniško po-lištvo in umetnine, ki se nahajajo v dvorcih v Moncalieru, Milanu, Genovi, Benetkah, Firenci in Na-polju. Državi daruje tudi svojo veliko biblioteko, ki se sedaj na-haja v Benetkah in ki vsebuje 4 tisoč dragocenih knjig. Celo da-ri-še se ceni na 1 milijardo lir.

Slabi časi za avstrijsko časopisje.

Dunajski dnevnik "Mittag" in "Wiener Stimmen" sta prene-hala izhajati. Graški "Tagblatt" opusti v najkrajšem času svojo večerjo izdajo. Papir in tiskar-ski material v Avstriji sta se ta-ko podražila, da je obstoj časo-pisja v splošnem ogrožen. Večji dunajski dnevnik stanejo me-sečno 20.000 K, srednji pa do 15.000 K. S tem denarjem se je mogla pred vojno kupiti že lepa vila.

SANTAL MIDY
Proti vsem krvnim zalezajem
vedno uporabljajte

MOŠKI! Zaščitite se
Proti vsem krvnim zalezajem
vedno uporabljajte

SANYKIT
(Sanitary Kit)
Francosko Preprečilo
Tuba 35c. Kit 44c. 21
Vsi lekarnarji ali San-V-Kit Co
22 Beekman St., New York

KATAR MEHURJA

ROJAKI, NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKI DNEV-
NIK V ZDR. DRŽAVAH

**Potrebna knjiga za pravilno pri-
učenje angleškega jezika, z na-
sveti kako postati ameriški dr-
žavljan.**

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: VPRASHANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se piše-jo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani,
cena s poštnino

\$1

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

6

(Nadaljevanje.)

Skušal je raditega delati se dobrodušnega.

— Pri moji veri, to mi ugaja, — je rekel. — V Bridgewater sem namenjen tudi jaz in če bi me ne bili zadržali tukaj, bi bil že na poti tjakaj.

— Sedaj ste namenjeni v luknjo.

— Ha, ha. Brez dvoma dober dovpt.

— Tudi vislice imamo za vas, če vam bolj ugajajo. Vprašanje je le, če bodo prišle prej ali sleje na vrsto.

Surove roke so prijel Blooda in ona dragocena lanceta je bila v skatiji na mizi, daleč od dosega njegovih rok. Izmučil se je iz oprijema dragoncev, kajti bil je močan in gibčen, a takoj so ga zopet obkolili ter potisnili na tla. Tam so mu zvezali roki na hrbtno ter ga zopet surovo postavili na noge.

— Odvedite ga, — je rekel Hobart na kratko, nakar se je obrnil, da da povelja ostalim dragoncem, ki so čakali. — Pojdite in preiščite celo hišo, od podstrešja pa do kleti. Ko boste gotovi, me obvestite tukaj.

Vojaki so odšli skozi vrata, vodeča v notranjost hiše. Mr. Blooda so vojaki potisnili ven na dvorišče, kjer sta že čakala Pitt in Baynes. S praga veže se je Blood še enkrat ozrl nazaj na kapitana Hobarta in njegove oči, sinje kot safir, so žarele. Na ustnicah mu je visela pretnja, kaj bo storil z Hobartom, če bo slučajno preživel to afero. Pravočasno pa se je spomnil, da bi najbrž uničil priliko do življenja ter izvršenja pretnje, če bi ji dal izraza z besedami. Za enkrat so bili kraljevi možje gospodarji zapada in ta zapad so smatrali za sovražno deželo, katero je smela izročiti zmagovita stran najhujšim vojnim grozotam. Tukaj je bil konjeniški kapitan za trenutek gospodar nad življenjem in smrtjo.

Pod jablani vrta so privezali Mr. Blooda in njegova dva tovariša k stremenu treh jezdecev. Nato je dal kornet kratko povelje in majhna četa je odšla v smeri proti Bridgewater. Kakor hitro so bili na poti, je bila v polni meri potrjena gorostas dompeva Mr. Blooda, da so smatrali dragonci to deželo za zavojevano sovražno deželo. Čuli so razbijanje in preobračanje poljišča, krike in smehe brutalnih ljudi. Vse to je kazalo, da ni ta lov na puntarje nič drugega kot pretveza za plenjenje in uničevanje. Konečno pa so se naenkrat dvignili nad vse druge glasove presunljivi kriki neke ženske na višku agonije.

Baynes se je ustavil ter se obrnil s posinelim obrazom. Raditega mu je jermen, s katerim je bil privezan na streme, izpodnesel noge in konj ga je pričel vleči par jardov naprej, dokler ga ni ustavil jezelec, ki je pričel proklinjati svojega jetnika ter ga udaril parkrat po glavi s topo strano svoje sablje.

Ko je stopal tako naprej pod jablani, obloženimi s sadjem onega krasnega juljskega jutra, se je zdelo Mr. Bloodu, da je človek — in to je že dolgo domneval, — najpodlejšje stvarstvo Boga in da se more le bedak odločiti, da postane zdravilec vrste bitij, katera bi bilo najboljšje iztrebiti.

Tretje poglavje.

LORD NAJVIŠJI SODNIK.

Šele dva meseca pozneje, — dne 19. septembra, če hočete izvedeti za natančni datum, — se je pričela obravnavati proti Petru Bloodu, ki je bil obtožen veleizdaje. Mi vemo, da ni bil kriv zločina, katerega so ga dolžili. Ni nam pa treba dvomiti, da je bil v polni meri zmogočen tega zločina do časa, ko je bila dvignjena proti njemu obtožba. Ona dva meseca strašnega bivanja v ječi sta vzbudila v njem hladno, a smrtno sovraštvo do kralja Jamesa in njegovih zastopnikov.

Čeprav pa je bil položaj tega popolnoma nedolžnega moža strašen, je imel vendar vzroka biti hvaležen radi dveh stvari. Prva je bila, da so mu sploh dovolili obravnavo in druga, da se je vršila obravnavna proti njemu ravno navedenega dne, ne pa en dan poprej. V tem zavlečenju, ki ga je strašno srdilo, je ticala njegova edina prilika, da se izogne vislicam, čeprav tega ni vedel.

Če bi mu ne bila sreča izvanredno ugodna, bi bil on najbrž eden onih, katere so privlekli z prekipeljavoc ječe v Bridgewater in katere je dal na glavnem trgu mesta sumarično obesiti krvočno polkovnik Kirke. Polkovnik regimenta iz Tangierja bi se najbrž na ta način iznebil vseh onih jetnikov, čeprav so bili številni, če bi ne posredoval na odločen način škof Mews, kar je napravilo konec tem sumaričnim eksekucijam.

V prvem tednu po bitki pri Sdegemoor se je Kirku in Fevershamu kljub vsemu temu posrečilo usmrtiti več kot sto mož po obravnavah, ki so bile tako sumarične, da sploh niso bile nikake obravnave. Potrebnovala sta namreč človeško pezo za vislice, s katerimi sta posejala celo pokrajino in malo sta se brigala za to, na kak način sta dobila to breme in koliko nedolžnih življenj sta uničila. Kaj pa pomenja sploh življenje kmetavza? Rabljali so bili neprestano zaposleni za zanjami, sekirami in kotli, polnimi smole. Prihraniti vam hočemo podrobnosti te nagusne slike. Nas briga v večji meri usoda Peter Blooda kot pa usoda Monmouthovih ustašev.

Ostali je živ toliko časa, da so ga vključili v število onih melanholičnih parov jetnikov, katere so odvedli, vključene v verige, iz Bridgewaterja v Taunton. Oni, ki so bili preveč hudo ranjeni, da bi mogli korakati, so odvedli tjakaj na vozovih, katere so brutalno preobložili, ne da bi se brigali za rane nesrečnejšev, ki so bile že vse gnojne. Nekateri med njimi so bili tako srečni, da so umrli na poti. Ko je ustrajal Blood pri svoji pravici ter se hotel poslužiti svoje znanosti, da olajša nekaj tega trpljenja, so mu zapretili z bičanjem. Le eno stvar je sedaj obžaloval in sičar, da ni bil z Monmouthom. To je bilo seveda povsem nelogično, a težko je pričakovati logike od človeka v njegovem položaju.

Človek, s katerim je bil vkljen skupaj na tem žalostnem pohodu, je bil isti Jeremija Pitt, ki je bil povzročitelj njegove sedanje nesreče. Mladi mornar je ostal njegov najožji tovariš potem, ko sta bila skupaj aretirana. Povsem slučajno so tudi oba vkljeni skupaj v prenapolnjeni ječi, kjer sta oba skoro zadušila vročina in smrad tekoma onih dni v juliju, avgustu in septembru.

Iz zunanega sveta pa so prihajale v ječo sempatam kake novice. Nekateri teh novice so namenoma spustili v ječo. Ena teh je bila novica o eksekuciji Monmoutha. Ta novica je vzbudila največjo pristranost med animi, ki so trpeli za vojvodo in za stvar vere, katero je baje zastopal ter bil njen prvobornik. Nekateri sploh niso hoteli verjeti, da je novica resnična. Pričela je krožiti divja povest, da je ostal pravi Monmouth živ in da se bo vrnil v slavi in veličanstvu, da opusti Zion ter napove vojno Babilonu.

(Dalje prihodnjik.)

Iz Slovenije.

Gotove smrti je rešil

sin progovnega nadzornika Adolf Osolin 25letnega mladca Ivana Ropreta iz Bohinjske Bele. Ropreta je v Savi-Bohinjski v tolmunu zgrabil nenadoma krč in je izginil pod vodo. Kljub teliki nevarnosti pa je Osolin neustrašeno skočil kar štirikrat v tolmun, premagal končno vrtnice, prinesel že nezvestnega Ropreta na breg in mu tako rešil življenje. Vsa čast nje govemu junakemu nastopu in ljubezni do bližnjega!

Poizkušeni samomor.

V Trubarjevem parku poleg ljubljanskega Narodnega doma so našli v nezvesti bivšega tiskarskega strojnika Beveca, ki je pobegnil iz preiskovalnega zapora. Zastrupil se je z lizolovo kislino. Prepeljali so ga v bolnico.

Nesreča pri delu.

France Porediša, posestnika iz Moravcev, je pri mlatenju žita zgrabil strež in mu strli desno roko.

Žalostne novice iz Prekmurja.

Anton Bernjak, lovski čuvaj pri upravi veleposelstva grofa Zichyja v Beltineh, je že dolgo opazoval, da mu v gozdu krajejo nepoznani zlikovci streljo in kosijo travo. Tudi je vzel s seboj puško in med gostim vejevjem čakal na tatove. V lovišču se je nahajal takrat tudi drugi lovec Alojzij Premur, ki je čakal na lisico. Ko je v mraku opazil v grmu neko gibanje, je sprožil in namesto lisice zadel Antona Bernjaka, ki je bil težko ranjen in takoj prepeljan v Mursko Soboto v bolnico.

Janez Horvat, mlinarski pomočnik v Pucenih, neki strojnik in hlapec Rudolfa Baca so si zaželeli v nedeljo malo zabave. Zato so se odpeljali z vozom in na potu pridno obiskovali gostilne. Močno vijenjeni so konje tako podili, da se je na nekem ovinku voz prevrnil in pokopal vse tri pod seboj. Horvat si je pri padcu zlomil obe roki in dobil poškodbe tudi po hrbtu, do čim je bil strojnik le lahko ranjen.

Vlomi in tatvine.

Velikanski naval in praznično razpoloženje prebivalstva v zadnjih dneh, ko je bilo vse na ulicah, so izrabili razni temni elementi, ki so se pritepli v Ljubljano, za vlome in tatvine. Poleg številnih večjih in manjših tatvin je bil izvršen vлом v stanovanje Antona Lukmana, kjer so uzmeli odnesli za 150.000 kron zlatine, vdovi Hrajer v Mišičevi vojašnici pa 100.000 kron vredno briljantno broško.

Poneverba.

Lastnici hotela "Triglav" v Bohinjski Bistrici je bilo te dni, ko se je vrnila iz Avstrije, poneverjeno perila za 10.000 K.

Nemčija išče posojilo.

Njene marke, v katere so pred letom dni tudi poprej in pozneje investirali velike vsote ameriški inozemski delavci, padajo. Francija gaži po svoji žrtvi naprej. Monarhisti vidijo edino rešitev Nemčije v obnovitvi monarhije in v ta namen vodijo propagando, in katere bi se celo delavci lahko precej naučili. In res so prišli v svet vesti, da se vrše pogovori med nemškim socialističnimi strankami za skupni nastop v vlado, ki bi bila v slučaju zedinjenja vlada nemške socialistične večine toda ne vlada socialistične Nemčije, ker ta še ne pride tako kmalu. Tedaj pa se je iz denarnih središč razlila glas, da se bo v Nemčiji v marsičem popustilo, tudi posojilo bo dobila — ako prepreči koalicijsko vlado obeh socialističnih strank. Ta miglaj so dali diplomatični zastopniki tujih vlad v Berlinu kancelarju Wirthu. Kapitalizem zna solidarno nastopiti, kadar mu preti le malo nevarnosti. Delavstvo še ni dospelo tako daleč, kajti četudi ima poleg vsega enake interese, se ne more zediniti za skupno nastopanje.

Izgube francoske mornarice v svetovni vojni.

Parizli list "Matin" je objavil podatke o izgubah francoske mornarice ob času vojne, iz katerih je razvidno, da je bilo ubitih, oziroma je izginilo 11.327 mornarjev.

Srebrni rudnik v Pibramu opučen.

Iz Prage poročajo, da se bo delo v srebrnih rudnikih v Pibramu opustilo. Okoli 500 delavcev bo odpuščenih in deloma vpokojenih.

Slabo plačani romunski častniki.

V zadnjem času je izstopilo 650 častnikov iz romunske armade, ker niso imeli niti toliko plače, da bi bila zadostovalna za najnujnejše civilne potrebine.

Jugoslavija irredenta.

Pačenje krajevnih imen.

Iz Boršta se poroča: O tem predmetu se je z naše strani že toliko pisalo, razpravljalo in protestiralo, da pač ne bi jaz pisal o tem, če ne bi mi slučajno prišel v roke poziv kr. sodnije v Kopru k neki razpravi. Evo vam čudesa! Naslov: Ijencec prebiva v Borštu. V Borštu je tudi podal svoječasto tozadevne podatke orožniškemu brigadirju. Sedaj je pa kr. sodnja poslala poziv v — čujte! — S. Giuseppe di S. Odorico. Brezdvomno je, da o-rožniški brigadir ni napisal tega imena. Napisal je Boršt ali pa "Moceco". Kako more torej ta slavna kr. sodnja priti do tega, da poziv pošilja v S. Giuseppe di S. Odorico? Ti gospodje so res praktični in iznajdljivi. Vsa čast! Sodni sluga, ki je prinesel ta poziv, bi bil pač zaman iskal naslovljenca v S. Giuseppe di S. Odorico, toda bil je prej v Rimanjih, kjer naslovljenca osebno pozna in tako je poziv srečno "pirajžal" na svoje mesto. Sedaj pa — pazite — pride najlepše v "Ključcu" je napis, ki ga je postavilo italijansko planinsko društvo, in tam je Boršt označen s "S. Antonio in Selva". Če greste dalje, kmalu zagledate na postaji napis, ki vam črna na belem kaže, da se ta vas po odredbi imenuje "Moceco". Precej po zasedbi naših krajev je vojaško poveljstvo dalo napraviti in postaviti po vasi napise "S. Antonio di Moceco". Pri oddelku fin straže v Dolini so do pred nedavnim rabili označbo "Bošt". Nekateri naših ljubih sosedov Italjanov pišejo San Antonio di Boršt. V rokah imam plačilni nalog civ. komisarjatu davčni oddelk v Kopru. Ta rabi označbo S. Antonio di Moceco. Sedaj pa nastopa torej še slavna sodnja in nas kratkoma krsti v S. Giuseppe di S. Odorico. Tako je dosegla naša vas menda rekord v različnih imenih: Boršt, S. Giuseppe di S. Odorico, S. Antonio in Selva, Moceco, S. Antonio di Boršt. Prava babilonija! Komentarja, mislim, ni treba pisati; le to naj dostavim, da se mi pri prosti borštanski vaščani in vaščankah do tal priklanjamo pred oltarjem nesvete Koloboeje ter jo v svoji balkanski duševnosti strmeč občudujemo in kličemo: bravo, bravo, to je praktično in menda tudi moderno! — Borštanski.

Porotna rasprava v Trstu.

Te dni se je vršila porotna rasprava proti Kristijanu Grattonu iz Trzica (Montefalco), obtoženemu radi poskušnega ubojstva. Čin, radi katerega je bil Gratton pod obtožbo, je sledeči: Obtoženec živi že dalj časa v skupnem gospodinjstvu z 38letno vdovo Magdaleno Gabrovič, katera ima iz prejšnjega zakona 18letno hčerko Marijo. Poslednja je imela daljše ljubimsko razmerje z Romeo Samcem, ki jo je pa končno potem, ko jo je zapeljal, zapustil pod ničevno pretezo. Gratton, ki ima mlado Marijo Gabrovič rad kakor lastno hčerko, je vsled tega dne 28. nov. lanskega leta ustavljal Samca v ul. Farneto ter ga vprašal, kaj namerava z mlado Marijo, ali jo misli poročiti. Ko je Samec odgovoril, da o tej zvezi noče ničesar slišati, je potegnil Gratton revolver ter dvakrat ustrelil na Samca, ki je zadobil rano v lice, radi katere se je zdravil 3 tedne v bolnišnici. Obtoženec priznava svoj čin ter navaja v svojo obrambo, da ga grdo in brezobzirno postopanje Samcevo tako razjarilo, da ni bil več gospodar nad svojo voljo. Po govornih državnega pravdnika ter branitelja in zastopnika civilne stranke je bil obtoženec oproščen obtožbe poizkušnega umora, obsojen pa je bil na zapor 3 mesecev in 10 dni zaradi protipostavne nošnje orožja.

Na nakaznici ali naročnem listu naj bo označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih. Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potrditno in drugo etroško kakor sledi.

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačilo, ki presega znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Western Money Order ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

52 Cortlandt St. New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Brezplačno.

Kdaj naroči tako knjigo, pri- ložimo mu knjižico

"NOVA POSTAVA"

za posamezne delavce v Pen- sylvaniji

brezplačno, dokler nam mlogo ne pošle

SLOVENIC PUBLISHING CO.

New York, N. Y.

Za posamezne delavce v Pen- sylvaniji

brezplačno, dokler nam mlogo ne pošle

SLOVENIC PUBLISHING CO.

New York, N. Y.

Za posamezne delavce v Pen- sylvaniji

brezplačno, dokler nam mlogo ne pošle

SLOVENIC PUBLISHING CO.

New York, N. Y.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi no- vimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

ORPEZA 30. sept.; 4. nov.
ORBITA 14 okt.; 29. nov.; 10. jan.
ORDUNA 21 okt.; 20. dec.; 31. jan.
Naravnost v Hamburg, Southampton, Hamburg.

Zaprta kabina. Nobenih posebnih pristojnin.

ROYAL MAIL

STEAM PACKET COMPANY

SANDERSON & SON INC. AGENTS

26 Broadway New York

117 W. Washington St., Chicago

— all katerikoli parobrodni agent. —

Rad bi izvedel za MIHAELA

KRESEVIC, ANTONA BUTI-

NAR in ANTONA VALENCI-

doma iz Staroda in Podgrada

na Primorskem. Prosim jih, da

se oglašijo, ali pa če kdo ve za

kojega, da mi naznani njegov

naslov, za kar bom zelo hvale-

žen. — Anton Stupar, Box 431,

Oakmont, Pa. (26-27-9)

Podpisana želim zvedeti za naslov

FRANKA BEDENK. Pred 4 le-

ti se je nahajal v Chicagi, Ill.

Prosim ga, da se mi javi ter na-

znani svoj naslov. Nadalje želim

zvedeti za naslov mojih dveh

bratrancev LOUISA in FRAN-

KA GREGORC. Pred več leti

sta se nahajala v New Yorku.

Ker njima imam sporočiti nekaj

važnega, prosim, da se mi ogla-

sita. Obenem želim zvedeti za

naslov mojih dveh prijateljev

ANE MARIN in MARJE

RAJS, stanojuči tudi v New

Yorku. Upam, da se mi vsi gori

označeni zgledajo, za kar se že

vnaprej zahvaljujem. — Mary

Bošter, 2815 West 10. Street,

Indianapolis, Ind. (25-26-9)

† NAZNAILO.

Tužnim srem naznanjamo so-

rodnikom, prijateljem in znancem

žalostno vest, da je naša ljubljena

mati oz. stara mati

ANA GRAŠEK,

dne 24. septembra v starosti 71 let

v Gospodu zaspala.

Ranjka je bila zadnjih 10 let v

New Yorku in se podala v juniju

letos domov v Domžale k svojem

soprogu, kjer je po kratkem biva-

nju na svojem domu preminula.

Ranjka zapušča doma svojega

soproga in v New Yorku pa tri

sinove in 4 omožene hčere ter več

unukov in unukinj. Bila je zelo

priljubljena med rojaki bodisi v

rojstnem kraju, kakor tudi v New

Yorku.

Blag ji spomin!

Žalujoči ostali.

Mihael Grašek,

339 E. 6th Street, New York.

Glede izplačil

v ameriških

dolarjih!

Po novi odločbi finančnega minist-

arja v Jugoslaviji je bankam tam, ača

prepešeno izplačevanje čekov ali dr.

gih nakazil v tujih valutah. Ako tori

zadržite denar v ameriški valuti, bi

bili potom čeka ali nakazila, da banka

v Jugoslaviji ne sme izplačati v do-

larjih, temveč po dnevnem tečaju v

domači valuti, to je v kronah oziroma

dinarjih.

Kdaj se je pa pri nastavi ome-

njene odredbe vstopala celotna iz-

seljenec in toliko, da zamoremo za

stranke, ki imajo potovati v Ameriko, vr-

šiti še vedno izplačilo v ameriških do-

larjih, vendar pa nakazilo ne sme pre-

segati zneska \$250.— Za vsakega po-

srednega potnika. Do te svote pa lahko

izplačamo polnuhne zneske. Ameriški de-

nar se izplača le proti predložitvi potne-

ga lista v Ljudu Jadranske Banke v

Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDE.

NEM OZEMLJU pa še vedno lahko brez

ovir izvršujemo izplačila v ameriških do-

larjih.

Na nakaznici ali naročnem listu naj

bo označeno, da se ima izvršiti

izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ame-

riškem denarju, se nam mora poslati

tudi za potrditno in drugo etroško kakor

sled.

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov,

za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po

\$ 1.— za izplačilo, ki presega znesek

\$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja

ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po De-

Western Money Order ali po New York

Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

52 Cortlandt St. New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE

NA "GLAS NARODA" NAJ-

VEČJI SLOVENSKI DNEV-

NIK V ZDR. DRŽAVAH.

Kretanje parnikov - Shipping News

30. septembra:	Rotterdam, Boulogne.	land, Cherbourg; Arabic, Genova; Belve-
30. septembra:	Pres. Fillmore, Bremen; Orpesa, Cher-	dere, Trst.
	bourg in Hamburg; Lafayette, Havre;	17. oktobra:
	Homer, Cherbourg; Lapland, Cherbourg.	Mauretania, Cherbourg; Resolute, Cher-
2. oktobra:		bourg in Hamburg.
3. oktobra:	Sierra Nevada, Bremen.	18. oktobra:
4. oktobra:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cher-	Pres. Garfield, Cherbourg.